

Broeders en zusters, jongens en meisjes,

Als Petrus zegt: 'U hebt Jezus Christus lief zonder Hem ooit gezien te hebben, en zonder Hem nu te zien gelooft u in Hem, en ervaart u een onuitsprekelijke vreugde', dan zou het over Thomas kunnen gaan. Hij was er niet bij toen de Heer aan de leerlingen verscheen. Als de anderen hem dan vol vreugde zeggen: 'Wij hebben de Heer gezien!' is zijn reactie heftig. Hoezo de Heer gezien? ik geloof het niet! Jullie wel en ik niet? Ik moet hem zelf zien en voelen, dan geloof ik het! Hij roept het uit, maar er komt geen antwoord. Of toch? Later we eens wat preciezer bekijken hoe Johannes dit vertelt.

Aan het eind van dit hoofdstuk krijgen we te horen waar het om gaat in zijn evangelie: dit alles is opgeschreven, opdat wij geloven dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en dat wij, door te geloven, leven ontvangen door zijn naam. Jezus leeft en wij mogen leven met Hem, door Hem, in Hem; zo zou je Pasen kunnen samenvatten. Het gaat niet om een feit van toen, ooit; maar om nu, om ons. Dat wij alles zullen achterlaten wat geen leven is en het leven omhelzen dat met Hem ons geboden wordt.

Dat het om ons, om hier en nu gaat, blijkt uit de verteltrant van de evangelist.

Viermaal laat hij uitkomen dat Jezus iets belangrijks zegt. De vertaling die we vandaag hoorden, maakt dat duidelijk. Johannes is aan het vertellen in de verleden tijd: toen dit, toen dat. En opeens springt hij naar de tegenwoordige tijd: en dan zégt Jezus ... . Dan is het niet meer een verhaal over vroeger 'er was eens'; dan worden wij als hoorders er helemaal bij betrokken, dan beleven wij het nu.

1. De eerste keer. De deuren zaten dicht, uit vrees voor nieuwe arrestaties. Toen kwam Jezus, stond in hun midden; en dan zégt Hij: Vrede zij jullie. Die wonderlijke binnenkomst door dichte deuren heen, het fijnstoffelijke van zijn nieuwe lichaam staat bij Johannes niet eens voorop. Wel wat Jezus zégt: Vrede. Angstige mensen, bevangen door de dood. Niets dan dood hebben ze gezien: Jezus' arrestatie, veroordeling, zijn lijden op Golgotha. Hun Meester vermoord, hun hoop vervlogen, hun moed weg: zo gaat het in deze wereld. Geweld en verraad regeren. Wie goed doet, dood ontmoet. Je zou nooit meer iets voor een ander durven doen, want hoe kom je daar zelf van af? Sluit je maar liever op, sluit je voor alles af, dat is het veiligst. Geschrokken mensen, schuilend bij elkaar. En opeens is Hij er. Gewoon in hun midden, en Hij zegt: Vrede. Wat is dat voor vrede, die Jezus ons geeft? De vrede van iemand die de dood in de ogen gezien heeft en leeft, Goddank. Wat kan je dan nog bang maken? Vrede die alle verstand te boven gaat; die alle angsten van het leven in deze wereld te boven gaat. Vrede in wat voor omstandigheden ook. Vrede uit de hemel.

2. Dat wordt concreet door de Geest die aan de leerlingen geschonken wordt. Dat is het tweede dat in de tegenwoordige tijd klinkt. Hij blies over hen en dan zégt hij: Ontvang de heilige Geest. Ontvang die kracht die Mij tot leven heeft gewekt, ontvang die moed van leven tegen de machten van de dood in. En Hij zegt: zonden zul je anderen vergeven, en dan zijn ze ook vergeven. Of niet vergeven, en dan zijn ze ook niet vergeven. Zoveel laat Hij op ons aankomen: of wij vergeven, of juist niet - en dan is er vergeving, of juist niet. Als het over de heilige Geest gaat, gaat het om vergeven en niet vergeven. Johannes heeft geen apart Pinksterverhaal, bij hem vallen Pasen en Pinksteren op één dag. Met als boodschap, dat wij door de Geest tegen iemand kunnen zeggen: je zonden zijn vergeven. Dan kan er echte vrede zijn. De leden van Christus' gemeente zijn geroepen om elkaar de vergeving van zonden aan te zeggen. Het ambt van alle gelovigen. In het pastoraat kunnen we mensen tegenkomen met spijt, met wroeging. Over mensen die ze hebben benadeeld, of zelfs beschadigd. Van alles hebben ze al gedaan om het goed te maken; maar nog steeds voelen ze zich slecht, voor altijd getekend. Mag daar nu eens een eind aan komen? Lang genoeg loop je

ermee te zeulen. Het is klaar. Iemand heeft dat alles gedragen, ook voor jou. Leg het af. Leg het neer bij het kruis. Loop lichter verder, in zijn vergeving. Je zonden zijn met Hem begraven, sta met Hem op tot een nieuw leven.

Er zijn ook situaties waarin vergeven niet kan. Waarin wij met woorden van vergeving vóór onze beurt zouden spreken. Wie slachtoffers heeft gemaakt - hoe kan ik zo iemand Gods vergeving aanzeggen, achter de rug van die slachtoffers om? Wie anders zouden hem of haar kunnen vergeven dan zij? Maar zij zullen pas aan verzoening willen denken als de dader zijn schuld heeft bekend; tot zolang blijft zijn zonde. Dat is de betekenis van iets niet vergeven, of in de taal van het evangelie, iemand zijn zonden laten houden en dus niet wegdoen: dat je elkaar op misstappen durft aan te spreken. Foute dingen niet in de doofpot stoppen maar aanklagen. Onrecht onrecht noemen, en als het maar blijft doorgaan alles eraan doen om het te laten stoppen. Daartoe ontvangen wij de heilige Geest: om te onderscheiden tussen goed en kwaad.

3. Het derde wat Jezus in de tegenwoordige tijd zegt is gericht tot Thomas: kom maar met je vinger, kijk maar, voel maar, en wees niet langer ongelovig, maar gelovig. Ja, zeggen wij dan, ongelovige Thomassen hier in de kerk, maar wij waren er ook niet bij. Mochten *wij* maar voelen, tasten, zien met eigen ogen. Dan zouden wij van alle twijfel genezen zijn, en uitroepen: Mijn Heer en mijn God! Maar belijdt Thomas dit nu omdat hij mag zien en voelen? Ik denk eerder om wat Jezus zegt. De Levende haalt precies de woorden aan uit Thomas' eigen mond, wat hij een week eerder zo smartelijk uitriep, zonder antwoord te krijgen. Als ik niet met mijn ogen zie en met mijn vingers zijn wonden voel en mijn hand in zijn zij leg, dan is de Heer nog steeds weg, wat mij betreft! En die verdwenen Heer, waar Thomas niets van zag, herhaalt een week later zijn eigen woorden: kom maar met je vinger, zie mijn wonden, en leg je hand maar in mijn zij. Nu beseft Thomas: toen ik zo riep – ik dacht dat hij weg was – toen was hij er toch. Hij was om mij heen, Hij heeft mij alles horen roepen en geeft mij al mijn woorden terug. Mijn Heer en mijn God! Ontroering daarom: ik riep niet in een lege ruimte, maar ik ben gehoord! Mijn Heer en mijn God, onzichtbaar bij mij, U geeft mij antwoord!

4. In reactie op deze geloofsbelijdenis zegt Jezus voor de vierde keer iets in het hier en nu: geloof je nu, omdat je Mij gezien hebt? Zalig die geloven zonder gezien te hebben! Dat is voor ons bestemd, als hoorders van dit evangelie. Wij die het van deze verhalen moeten hebben. Dat wij zonder te zien toch weten van een Heer die door dichte deuren komt, die ons opzoekt als wij ons voor alles en iedereen afsluiten. De Heer die angstige mensen een innerlijke vrede en vreugde geeft zoals niemand die geven kan. Die ons, twijfelaars zoals Thomas, geen verwijt maakt. Hij zegt niet: ach, dat valt me nou van je tegen, dat je zo weinig steun uit je geloof haalt. Met zulke zinnen zijn veel zoekende mensen nog verder de grond in geboord. Maar Jezus komt twijfelaars tegemoet, Hij aanvaardt ons zoals we zijn. Zo ervaren we de vrede waarmee Hij begon. Vrede met God, met het leven, en van daaruit vrede met onszelf, en met anderen.

In die vrede mogen wij leven, elkaar aanvaardend, waar die ander zich ook bevindt. Ook als die ander even niet kan meezingen met ons lied, hier met elkaar. Misschien kunt u zelf op dit moment geen lofzang uit uw keel krijgen, maar de mensen naast u wel, die zingen dat dan voor u. Of u frons bij een klaaglied de wenkbrauwen: wat moet ik hiermee? Nou, misschien hoeft u nu daar zelf niets mee, maar zit er naast u iemand die dat juist uit het hart gegrepen is en voor wie het een weldaad is om zich in deze klacht gesteund te voelen door de zingende gemeente om haar of hem heen. Zo leven wij met elkaar, als mensen van Pasen. Samen zingen wij ons boven de dood uit, met de Levende in ons midden: de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.